

KYSELY LÄÄKEINFORMAATIOSTRATEGIAN PÄIVITYSTARPEISTA JA LÄÄKEINFORMAATIOVERKOSTON TOIMINNAN JATKOSTA

Kyselyn tulosten yhteenvedon esittely

Päivi Kiviranta, FT

Kehittämissuunnittelija, LHAP, Fimea

LUOTETTAVAN
LÄÄKETIEDON
PUOLESTA
Lääkeinformaatioverkosto

fimea
FINNISH MEDICINES AGENCY

Lääkeinformaatiostrategia

- Nykyinen strategia on voimassa vuoden 2020 loppuun asti.
- Lääkeinformaatiostrategian tavoitteet ja tehtävät 2012–2020
 1. Suomessa on toimiva moniammatillinen lääkeinformaatioverkosto.
 2. Terveystieteiden ammattilaiset käyttävät luotettavia tiedonlähteitä ja palveluja.
 3. Terveystieteiden lääkeosaaminen on korkeatasoista ja moniammatillista.
 4. Lääkineuvonta perustuu valtakunnallisiin suosituksiin ja paikallisiin sopimuksiin.
 5. Lääkkeiden käyttäjät hyödyntävät luotettavia tiedonlähteitä ja palveluja.
 6. Väestön terveydenlukutaito on hyvä.

Kyselyn toteutus

- Lääkeinformaatioverkoston tutkimustyöryhmä loi ja pilotoi kyselyn lääkeinformaatiostrategian päivitystarpeista ja verkoston toiminnan jatkosta.
- Kysely toteutettiin 2.-31.5.2019
- Kysely lähetettiin Lääkeinformaatioverkoston jäsenille (yht. 128 jäsentä)
- Kyselystä oli tarjolla myös kaikille avoin kysely Fimean verkkouutisen ja Lääkeinformaatioverkoston uutiskirjeen kautta

Lääkeinformaatioverkoston jäsenille toteutetun kyselyn sisältö ja vastausten määrä

- Sisälsi kaksi osaa
 - OSA 1: Lääkeinformaatiostrategian tavoitteiden toteutuminen ja päivitystarpeet
 - OSA 2: Lääkeinformaatioverkoston rakenne ja toiminta jatkossa
- Lääkeinformaatioverkostosta saatiin yhteensä 31 vastausta, joista neljä (4) vastausta oli annettu ryhmässä.
 - Yksityisten henkilöiden ja ryhmien vastauksia ei ole eroteltu. Kaikki vastaukset on analysoitu samassa.

Lääkeinformaatioverkoston jäsenille toteutettu kysely – Keskeiset tulokset

- OSA 1: Lääkeinformaatiostrategian tavoitteiden toteutuminen ja päivitystarpeet
 - Strategia on ohjannut verkoston toimintaa hyvin.
 - Nykyiset strategiset tavoitteet koetaan edelleen tärkeiksi.
 - Suurin osa vastaajista on strategian tiivistämisen kannalla: vähemmän tavoitteita, konkreettisia toimenpiteitä ja lyhyempi strategiakausi.
 - Strategia olisi suunnattu sekä Lääkeinformaatioverkostolle että lääkealan toimijoille laajasti.
- OSA 2: Lääkeinformaatioverkoston rakenne ja toiminta jatkossa
 - Lääkeinformaatioverkoston kaltaista yhteistyömuotoa halutaan jatkaa!
 - Fimean toivotaan jatkavan verkoston koordinointia ja tarjoavan selkeän resurssin työlle (esim. työryhmien puheenjohtajat ja sihteerit Fimeasta).
 - Toimintamalli-ehdotus: osa työryhmistä säilyy/työryhmiä yhdistetään tiedonkulun ja moniammatillisen keskustelun varmistamiseksi. Toimenpiteitä edistetään niitä varten kootuissa projektiryhmissä, joissa on eri työryhmien edustajia.

Mitä keskeisiä muutoksia on tapahtunut lääkeinformaatiokäytännöissä lääkeinformaatiostrategian julkaisemisen jälkeen (julkaistiin vuonna 2012) Suomessa? (esimerkkejä avoimista vastauksista)

- Terveystieteiden ammattilaiset hyödyntävät paremmin luotettavia tietolähteitä ja lääketietoa. Kotimaisia tietolähteitä on jatkojalostettu ja nykyisin ne antavat hyvän päätöksenteon tuen, jos niitä vain hyödynnetään.
- Lääkehoidon osaamista ja lääkeneuvonnan koulutusta on kehitetty.
- Lääkeinformaatiolla tuetaan paremmin lääkehoidon toteuttamista.
- Lääkeinformaation merkitys on kasvanut mm. lisääntyneen kotihoidon vuoksi.
- Ajantasaisen lääkitystiedon merkitys lääkitysturvallisuuden näkökulmasta on tehty näkyväksi.
- On siirrytty yhä enemmän sähköisiin tietolähteisiin.
- On julkaistu Itsehoidon Käypä hoito –suositus.
- Potilaan rooli on muuttunut ja vahvistunut. Yhteistyö toimijoiden välillä on lisääntynyt.
- Fimean viestintä lääkeinformaatioasioista eri foorumeilla on lisääntynyt.

Luettele kolme merkittävintä vahvuutta nykyisissä lääkeinformaatiokäytännöissä Suomessa. (useimmin avoimissa vastauksissa mainitut)

1. Ammattilaisten osaaminen, sitoutuminen (mukaan lukien koulutuksen kehittäminen/kehittyminen) ja moniammatillinen yhteistyö
2. Potilaan osallistaminen ja luottamus ammattilaiseen
3. Tietolähteet ja -kannat, niiden monipuolisuus, luotettavuus, saatavuus, helppokäyttöisyys ja edullisuus

Luettele kolme keskeisintä haastetta tai kehittämiskohdetta nykyisissä lääkeinformaatiokäytännöissä Suomessa. (useimmin avoimissa vastauksissa mainitut)

1. Lääkehoitoketjun pirstaleisuus, mikä vaikeuttaa potilaan hoitoa tukevan lääkeinformaation oikea-aikaisuutta ja sisällöltään sopivan informaation tavoitettavuutta ja perille menoa. Lääkeinformaatiokäytännöt eivät ole yhtenevät Suomessa.
2. Lääkeinformaatiolähteet:
 - Eivät ole tasapuolisesti hyödynnettävissä kaikilla terveydenhuollon ammattilaisilla tai heitä ei ole perehdytetty niihin.
 - Potilaan näkökulmasta oikean tiedon tunnistaminen on vaikeaa.
3. Ajantasaisen lääkityslistan puute

Vapaita ajatuksia lääkeinformaatiostrategian päivittämistarpeista (esimerkkejä avoimista vastauksista)

- Nostetaan esiin konkreettisia ongelmia ja niiden konkreettisia ratkaisumalleja, fokusoidutaan.
- Potilasnäkökulman tuominen vahvemmin esille.
- Viestintä verkostosta ja sen suosituksista eteenpäin, viestinnän tehostaminen.
- Jatketaan jo aloitettuja toimenpiteitä ja kehitetään edelleen mm. lääketiedon saavutettavuutta ja käytettävyyttä, lääkehoidon osaamista ja lääkeneuvonnan koulutusta.
- Kuuden strategisen tavoitteen tiivistäminen neljään tavoitteeseen.
- Tavoitteissa näkyisi myös Rationaalisen lääkehoidon toimeenpano-ohjelman lääkeinformaatioon linkittyvät nostot.
- Tavoitteena verkoston toiminnan ylläpito.
- Kansainvälisen toiminnan tavoitteet on tarkennettava.

Ajatuksia Lääkeinformaatioverkoston toiminnasta (esimerkkejä avoimista vastauksista)

- Lääkeinformaatioverkosto yhdistää eri ammattilaisia tärkeiden asioiden äärelle. Moniammatillinen verkostoituminen on ollut verkoston yksi suurimmista saavutuksista, josta olisi hyvä pitää kiinni.
- Enemmän yhteistyötä ja yhteisiä teemoja eri ryhmien välillä. Sovittujen toimenpiteiden tulee olla mahdollisimman konkreettisia.
- Ryhmien jäsenet muodostavat verkoston, josta voisi koota hankkeiden/projektien toteuttamiseksi tarkoituksenmukaisia yhdistelmiä.
- Viestintä tärkeää. Viestintätiimillä ja Fimealla voisi olla vahvempi rooli (myös resursseja) lääkeinformaatioverkoston toiminnassa.
- Verkoston toiminta tulevaisuudessa entistä tärkeämpää, koska edessä on suuria sosiaali- ja terveydenhuollon uudistuksia, lääkkeiden käyttäjien määrä kasvaa väestön ikääntyessä, lääkkeiden käyttäjien lääkehoitoon osallistuu terveydenhuollon ammattilaisista täysin kouluttamattomat, tutkimustietoa ja tietoa tarvitaan.

Miten kehittäisit Lääkeinformaatioverkoston työryhmien toimintaa? (esimerkkejä avoimista vastauksista)

- Kokoamalla säännöllisesti yhteen eri terveydenhuollon sektorit, lääkeinformaatioverkosto edistää osaltaan moniammatillista yhteistyötä terveydenhuollossa.
- Työryhmien vetäjät (pj ja sihteeri) olisi hyvä olla Fimeasta.
- Lääkeinformaatioverkoston toiminta tarvitsee selkeän Fimean nimeämän resurssin. Tällä hetkellä työtä on tehty ns. vapaaehtoisesti ja jotta toiminta voidaan viedä seuraavalle tasolle tarvitaan selkeä resurssi.
- Toiminta täytyy pitää tehokkaana ja kehittäväenä. Se ei saa kuormittaa vain yhtä tahoa liikaa. Luulen, että tältä osin ei ole valittamista nykyisessä toiminnassa.
- Sinällään mitään konkreettista ei saada aikaan, ellei työryhmät tapaa vähintään 3-4 kertaa vuodessa. Tai sitten työryhmien sijaan projektiryhmät tapaisivat tiiviimmin tietyn projektin ympäriltä, jolloin työryhmätapaamisia voisi olla esim. 2/vuosi.

Yhteenveto kaikille avoimen kyselyn tuloksista

Avoimen kyselyn toteutus, sisältö ja vastausten määrä

- Kyselystä oli tarjolla myös kaikille avoin kysely Fimean verkkouutisen ja Lääkeinformaatioverkoston uutiskirjeen kautta
- Kysyttiin lääkeinformaatiostrategiasta ja sen päivitystarpeista.
- Vastausaika 2.-31.5.2019
- Saimme 32 vastausta
- Vastaajina oli farmasian alan ammattilaisia (17 henkilöä), hoitotyön ammattilaisia - mukaan lukien lääkärit - (6 henkilöä), eläkeläisiä (5 henkilöä) ja muita (4 henkilöä)

Yhteenveto kaikille avoimen kyselyn avoimista vastauksista

- Keskeisistä muutoksista nostettiin esiin viestinnän mullistuminen (mobiiliviestintä, valetieto, lähdekriittisyyden puute), yhteistyön lisääntyminen ammattilaisten välillä, kehittyneet tietokannat ja lääkkeiden käyttäjien aktiivisuuden lisääntyminen sekä ammattilaisten osaaminen.
- Tuloksissa nousi esiin myös Fimean verkkosivujen kehittyminen ja kuluttajakampanjat. Viranomaisviestintään voi luottaa.
- Lääkeinformaatiokäytännöissä nähtiin edelleen kehitettävää lääkkeiden käyttäjien lääkeinformaation lukutaidon, terveydenhuollon ammattilaisten lääkehoidon osaamisen (säännölliset koulutukset myös työelämässä) ja pitkäaikaispotilaiden omahoidon ohjauksen osalta.
- Lääkeinformaatiostrategian toimenpiteiden jalkauttamiseen ja viestintään tulisi panostaa jatkossa.

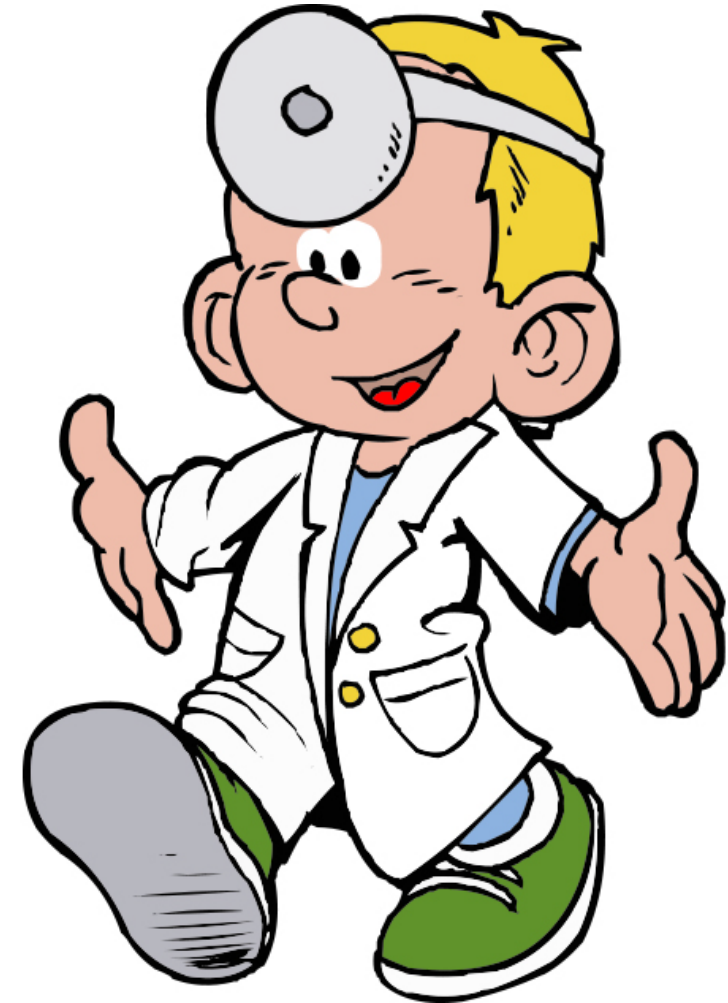

Lääkeinformaatiostrategian päivitysprosessin aikataulu

- 22.8.2019: Lääkeinformaatioverkoston yhteistapaaminen: laadimme tulevan lääkeinformaatiostrategian alustavat strategiset tavoitteet
- 12.2.2020: Lääkeinformaatioverkoston yhteistapaaminen: keskustelua strategian senhetkisestä luonnoksesta.
- TOUKOKUU 2020: Lääkeinformaatiostrategialuonnos Lääkeinformaatioverkostossa kommentoitavana
- SYYSKUU 2020: Strategialuonnos julkiselle kommentointikierrokselle
- LOKAKUU 2020: Avoin keskustelutilaisuus strategialuonnoksesta
- JOULUKUU 2020: Päivitetty Lääkeinformaatiostrategia julkaistaan

Kiitos

Päivi Kiviranta, FT
Kehittämissuunnittelija
Matkapuh. 029 522 3522
paivi.kiviranta@fimea.fi

Poika: www.laakekasvatus.fi, ©Fimea

LUOTETTAVAN
LÄÄKETIEDON
PUOLESTA
Lääkeinformaatioverkosto

fimea
FINNISH MEDICINES AGENCY